

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 12 Fredete eiendommer i landsverneplan for Toll - og avgiftsetaten

BREKKESTØ TIDLIGERE TOLLSTASJON

Kommune:

926/Lillesand

Gnr/bnr:

6/26

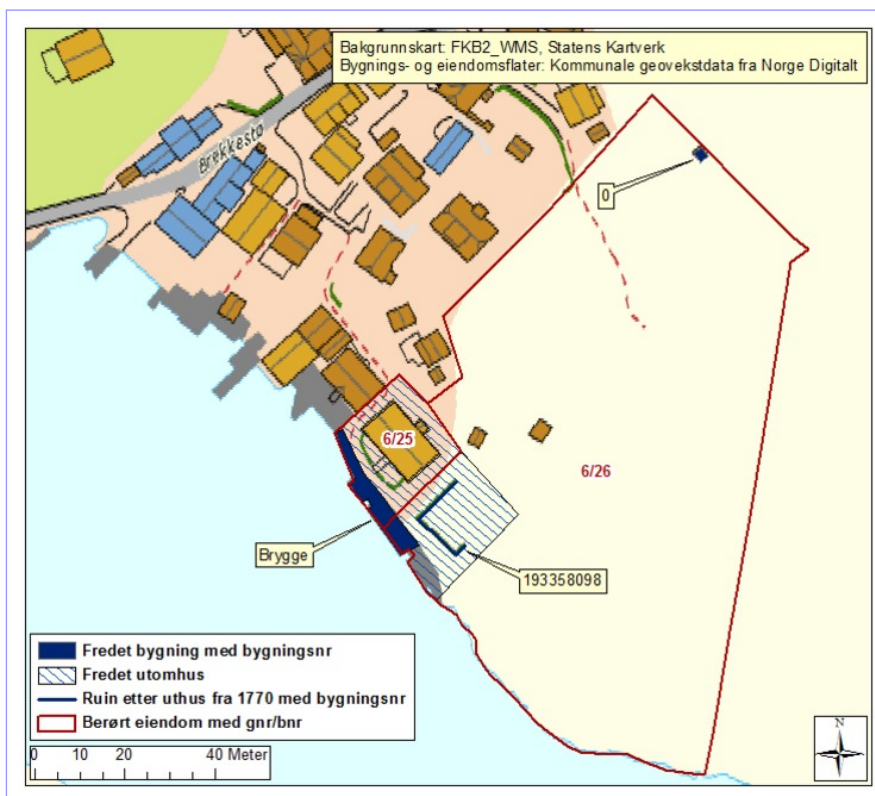
6/25, 6/26

AskeladdenID:

175308

Referanse til landsverneplan:

Kompleks 2491

Omfang fredning

Byggnavn	Oppført	Bygningsnr.	Gnr/bnr	Omfang
•Brygge	1835 - 1900		6/25, 6/26	Eksteriør
•Utomhus			6/25, 6/26	Utomhus
•Vaktstue	1918		6/26	Eksteriør/Interiør

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 12 Fredete eiendommer i landsverneplan for Toll - og avgiftsetaten

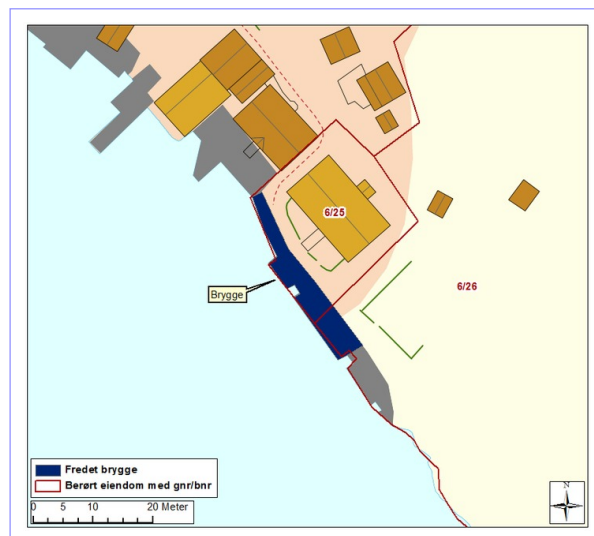
Fredning kompleks

- Omfang:** Fredningen omfatter byggverkene og utomhus som nevnt ovenfor.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Brekkestø tidligere tollstasjon som et arkitektonisk, kulturhistorisk og sektorhistorisk viktig eksempel på en tidligere tollstasjon fra begynnelsen av 1900-tallet hvor man drev kontroll med sjøfart og handel langs sørlandskysten. Fredningen skal sikre enkeltbygningene, bygningenes innbyrdes sammenheng, utomhus, samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.
- Begrunnelse:** Brekkestø tidligere tollstasjon er eksempel på en tidstypisk og godt bevart kysttollstasjon og har et verdifullt bygningsmiljø med minner om sjøfart, handel og Tollvesenets virksomhet fra første halvdel av 1900-tallet. Hovedbygningen er eldre, den er fra 1835. Brekkestøs verneverdi knytter seg til tiden fra bygningen ble oppført og til tiden fra stedet ble etablert som tollstasjon i 1917 og frem til nedleggelsen i 1958. Anlegget er godt bevart i sin opprinnelige utforming, detaljering og materialbruk, og inngår i det verneverdige miljøet i Brekkestø.
- Hovedbygningen ble vedtakfredet i 1923. Hovedbygningen inngår derfor ikke i denne forskriften. For mer informasjon om fredningen av hovedbygningen vises det til eget fredningsvedtak (6. juni 1923) og presiseringsdokument (20. juni 2013). Hovedbygningen har i tillegg vært administrativt fredet siden 1934.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer Kapittel 12 Fredete eiendommer i landsverneplan for Toll - og avgiftsetaten

BRYGGE

Bygningsnr:	
Gnr/bnr:	6/25, 6/26
Oppført:	1835 - 1900
AskeladdenID:	87101-3
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 8012 Kompleks 2491

Fredning bygning

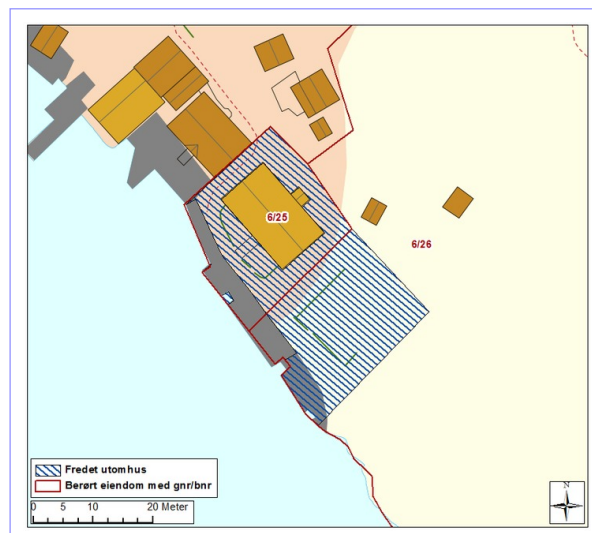
- Omfang:** Fredningen omfatter bryggen og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, materialbruk, overflatebehandling og detaljer.
- Formål:** Formålet med fredningen av bryggen fra siste halvdel av 1800-tallet er å bevare et viktig element ved Brekkestø tidligere tollstasjon som har vært vesentlig for Tollvesenets drift. Videre er formålet å bevare bryggen som viktig del av et helhetlig anlegg.
- Begrunnelse:** Bryggen er del av et verdifullt bygningsmiljø som forteller om Tollvesenets virksomhet på stedet gjennom en lang periode. Bryggen har vært en viktig del av tollstasjonens virksomhet, å fortelle varer som ble ført inn i landet sjøveien.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 12 Fredete eiendommer i landsverneplan for Toll - og avgiftsetaten

UTOMHUS

Bygningsnr:	
Gnr/bnr:	6/25, 6/26
Oppført:	
AskeladdenID:	87101-4
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903570 Kompleks 2491

Fredning utomhus

Omfang: Fredningen omfatter anleggets arealer, terreng, hage og grøntområder, hovedelementer som veier, stier, dekker, belegg, vegetasjon samt konstruksjoner som gjerder, porter, murer, belysning, trapper med detaljer, materialbruk og overflater.

Fredningens avgrensning er markert med blå skravur på kartet.

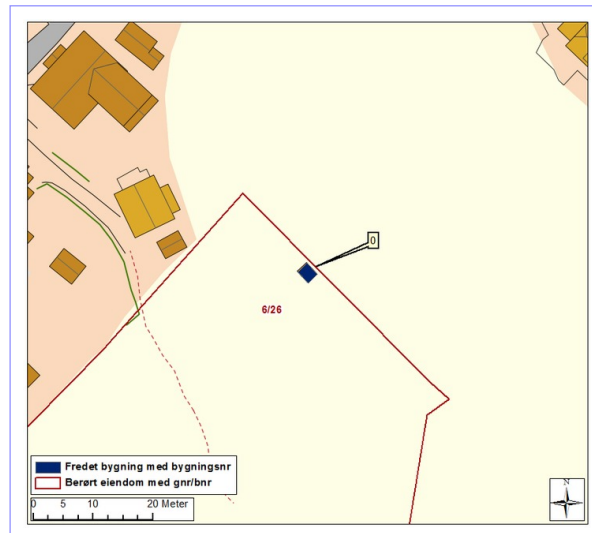
Formål: Formålet med fredningen er å ivareta de kulturhistoriske verdiene ved utomhusanlegget som var del av en tollstasjon ved kysten på 1900-tallet.

Begrunnelse: Utomhusområdet består av hage og grøntområdet med grunnmurer etter en tidligere tømmerbygning med fløy som fungerte som fjøs, stall, låve og skåle. Hagen var viktig for tollerne og deres familier både til rekreasjon og nyttevekster. Utomhusanlegget er en vesentlig del av anlegget som har fungert både som tollstasjon og som bolig for tollbetjener. Utomhusanlegget viser spor av småbruksvirksomhet og hagebruk.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer Kapittel 12 Fredete eiendommer i landsverneplan for Toll - og avgiftsetaten

VAKTSTUE

Bygningsnr:	
Gnr/bnr:	6/26
Oppført:	1918
AskeladdenID:	87101-2
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 8011 Kompleks 2491

Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar er fredet som del av interiøret.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare vaktstua som et godt eksempel på en arkitektonisk, kulturhistorisk og sektorhistorisk viktig bygning fra 1918. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
- Begrunnelse:** Vaktstua ved Brekkestø tidligere tollstasjon er et godt bevart eksempel på vaktstuer ved kysttollsteder. Slike vaktstuer fantes på mange små tollstasjoner langs kysten, men svært få er bevart. Vaktstua representerer et viktig og historiefortellende innslag i det verneverdige kulturmiljøet i Brekkestø. I vaktstua ble det holdt utkikk etter skip som skulle fortolle varer, og den ble derfor plassert på en høyde.